

legenda

Studi da lunga durada al plazzal da construcziun da la Neat a Sedrun

■ (cc) Il grond plazzal da construcziun a Sedrun da la Alp Transit Gotthard SA vegn examinà scientificamain. En il decurs dals proxims 15 onns vegn fatg in studi da project davart las consequenzas dal grond plazzal da construcziun da la Neat a Sedrun sin la vallada e sin las structures da la vischnanca e da la regiun. L'uffizi federal da traffic, il chantun Grischun, la corporaziun da vischnancas Surselva e la vischnanca da staziunament Tujetsch han dà glisch verda per quest project.

La construcziun en l'artg alpin fa pretaisas spezialas a tut ils pertutgads. Sin in pitschen spazi sa surpostan qua plirs interess d'utilisaziun. Quai vala spezialmain er per il grond plazzal da construcziun a Sedrun da la Alp Transit Gotthard SA en la part sura da la Surselva. Cun la gallaria da l'en-

tschatta intermediara vegn realisada a Sedrun ina part essenziala dal volumen da construcziun dal nov tunnel da basa tras il Gottard. Durant passa 15 onns vegnan occupadas fin 600 persunas directamain en la construcziun. Cun quest plazzal da construcziun fitg grond per la regiun obtegna la vischnanca da Tujetsch, dentant er l'ulteriur territori da la part sura da la Surselva impuls economics, socials e regiunals da gronda muntada.

Il grond plazzal da construcziun da la Neat a Sedrun porscha perquai ina occasiun unica da registrar, evaluar e da documentar en tsherts intervals ils svilups e las consequenzas economicas, socialas ed ecologicas persistentas sin in spazi survesaivel. Il studi ch'è concepì en furma d'ina retschertga relativa al project e ch'è in accompagnament da lunga durada da quel vul cun-

tanscher differentas finamiras en il decurs dals proxims 15 onns:

- Il svilup areguard la persistenza (re-sguardond spezialmain l'economia, il turissem, la societad e la cuntrada avant, durant e suenter la construcziun) duai vegnir documentà.
- Ils secturs problematicos en il svilup da la vischnanca da Tujetsch e da la regiun Surselva duain vegnir reconuschids a temp tras l'accompagnament permanent, per ch'eventualas mesiras da correctura possian vegnir iniziadas immediat.
- L'exempel da la Surselva duai laschar far enconuschientschas en vista a projects sumegliants.
- Tras rapports intermediars bain en-clegentaivels e ch'accentueschan ils problems duai vegnir creà in instrument per far ina politica da comunicaziun averta.

Sco purtaders da quest studi da lunga durada da la Neat a Sedrun che vegn confanzia da la confederaziun funcziunan l'uffizi federal da traffic, il chantun Grischun, la corporaziun da vischnancas Surselva e la vischnanca da staziunament Tujetsch. La direcziun ha il chantun Grischun. L'accompagnament dal studi da project vegn affidà ad ina grupp da lavur cun represchentants dals purtaders e da la Alp Transit Gotthard SA.

La realisaziun per propi dal studi ha surdà la grupp da lavur a l'institut per prestaziuns publicas da servetsch e turissem da l'università da Son Gagl, la documentaziun audiovisuala accompagnanta a la Prisma producziun da videos e sistems SA, Cuira. Il project duai avoir lieu en sis fasas durant la perioda da 1999/2000 fin 2013/2014.